

29

1793

12 b

ORDINIS IVRIDICI
IN
ACADEMIA WITTEBERGENSI
H. T.
DECANVS
GOTTLIEB WERNSDORFFIVS
PHILOS. AC IVRIVM DOCTOR, INSTIT. PROF. PVBL. ORD.
CVRIAE PROVINCIALIS SCABINATVS ET FACVLTATIS
IVRIDICAE ASSESSOR
LECTORI BENEVOLO
SALVTEM.

ORDINIS IURIDICI

IN

ACADEMIA WITTEBERGENSI

M. T.

DECANVS

GOTTLIEB WERNSDORFFIVS

PHLOS. AC IVRIVM DOCTOR, INSTIT. PROF. PABL. ORD.

CYRIB. PROVINCIALIS SCAMINIVS LL. FACULTATIS

IURIDICAE ASSessor

LECTORI BENEVOLO

SALVEM.

n is, qui ex sponsa natus est, in feudum patrum succedere possit? grauis est, et satis agitata quaestio. In qua dirimenda alii ^{a)} affirmantem, alii ^{b)} negantem sequuntur sententiam. Inde noctuas fere Athenas portare videbimur, si eandem, hac nobis data scribendi occasione, denuo tetigerimus. At cum haec ipsa quaestio, quae de vi sponsaliorum rite contractorum agit, assinitatem habeat cum eo argumento, quod in Dissertatione inaugurali tractatur, cuius causa haec scribimus, minus aegre ferent lectores, si quid nobis de hac re videatur, ingenue profiteamur.

Ad feudalem successionem legitimos tantum liberos admitti, inter omnes constat, et quantum scio, a nemine vnquam dubitatum est. Satis clare enim hoc testantur plures iuris feudalis Longobardici textus ^{c)} et praesertim haec verba: „Natura-

a 2

les

a) III. GEORG. STEPH. WIESANDIUS, in Diss. de eius, qui ex sponsa natus est, successione in feudo.

b) CHRISTOPH. CHRISTI DABELOW in Meletem. iuris feud. Collect. Imn.

c) I. Feud. I. §. 1. et II. Feud. XI. §. 1.

„les filii, licet postea fiant legitimi, ad successionem feudi, nec soli, nec cum aliis admittuntur,“ ^{d)} nec non AVCTOR VETVS DE BENEFICIIS, ^{e)} et IVRIS SAXONICI FEVDALIS COMPIATOR, ^{f)} quorum vterque eos, qui in fornicatione, et extra matrimonium nati sunt (unecht geboren) a iure beneficii arcendos esse docet. Ex hoc autem patet, eos, qui ex sponsa nati sunt, ad successionem feudi aspirare nullo modo posse, nisi iidem legitimorum filiorum nomine insigniri, comprehendique possint. Indeque ut hanc totam controversiam dirimere possimus, dispiciendum est, quinam sint filii legitimi? Cum autem in genere legitimum dicitur, recte monente CALVINO, ^{g)} quod iuste fit, vel legum observata ratione, dubium non est, legitimos filios eos esse, quos lex ipsa agnoscit, et qui legum observata ratione procreati sunt, ideoque, si ab adoptivis recesseris, qui filii finguntur esse, licet tales non sint, et quos Germani, fictionum neficii, ^{h)} ignorasse videntur, eos tantum, qui ex viro eiusque uxore, et legitima parentum coniunctione, siue iustis nuptiis nati sunt. ⁱ⁾ Hos Germani *eheliche, echte Kinder* appellant. Apud eos enim id, quod legitimum est, vel legi convenit, *echt ehelich* dicitur, cum ipsum hoc vocabulum ab voce *Ee, Ehe, Eva*, quae legem indicat, ^{k)} derivetur, ut satis docent alia ab eadem voce composita vocabula, *Ehehaften, ein echt Ding*, quibus legitima impedimenta, iudicium rite constitutum expriment.

Omnes

d) II. Feud. XXVI. §. 10.

e) AVCTOR VETVS DE BENEF. C. I. §. 4.

f) IVS FEVDAL. SAXON. C. 2.

g) IO. CALVINVS in Lexic. iur. v. legitime.

h) IO. CAR. HENR. DREYER zur Erläuterung der deutschen Rechte, Rechts-
Alterthümer und Geschichten angewandte Nebenstunden p. 260.

i) L. 6. D. de his, qui sui sunt vel alieni iuris. Pr. I. de Patria Potestate.

k) PAUL. MATH. WERNER in Obs. pract. v. Ehe. cf. PRAEFAT. AD IVS
PROV. ALEMANN. apud SENCKENBERGIUM p. 5.

Omnes igitur, qui ex conjunctione nascuntur, in qua legum ratio non habetur, sunt liberi naturales, vel illegitimi, *unechte, uneheliche Kinder*, qui etiam *rectitose* dicuntur, quia lex eosdem non curat, nec iisdem aequalia cum legitimis liberis iura tribuit. Gaudent quidem ex iuris naturalis ratione omnes liberi eodem iure, cum natura ipsa legitimos a naturalibus nullo modo secernat, sed servata eadem legis ratione hos vel illos gignat, et procreet. At ex iuris civilis placitis alii legitimi sunt, alii naturales vel illegitimi. Sola igitur ratio, quod liberi sint legitimi, recte monente Ill. BOEHMERO, ^{m)} in nativitate ex connubio, vel iusto matrimonio est collocanda, quo deficiente naturales erunt, id est, sine connubio procreati, ac illegitimi. „*Nam natura, inquit DESIDERIVS HERALDVS* ⁿ⁾ „a legibus temperata, et iis obsequens, procreat liberos legitimos. At natura vaga, ac legibus soluta, et libertate sua lasciviens, procreat quidem liberos, sed quos lex, quandoquidem naturae solius opus sunt, legum forma non adhibita, naturales tantum appellat, atque sic liberi naturales sunt, non legitimi.“

Quae cum ita sint, legitimi liberi tantum ex iustis nuptiis procreantur. Has autem si demum contrahunt, qui secundum praecipua legum coeunt, ^{o)} id est, ut docet THEOPHILVS, ^{p)} ea custodiunt, quae de hac viri mulierisque conjunctione in legibus cautae sunt.

Nam omnis, quae procreandorum liberorum, vel vitae consuetudinis causa, suscipitur a personis diuersi sexus conjunctione, nuptiarum nomine insigniri nequit. Est enim nuptiarum vocabulum, nomen civile, et solemnitatem potius et celebritatem

a 3

l) V. GLOSSAM GERMANICAM ad IUS PROV. SAX. *Lib. I. Art. XXXVIII.*

m) GEORG. LVD. BOEHMERS in *Elect. Iur. civ. T. I. p. 647.*

n) DESID. HERALDVS in *Reb. et Quaest. quotid. L. I. C. I.*

o) *Pr. I. de Nuptiis.*

p) THEOPHILVS in *Paraphrasi Instit. ad Tit. de Nuptiis.*

britatem contractus coniugalis, quam ipsum coniugium denotat. 9) Sin igitur ea neglecta fuerint, quae in legitima viri mulierisque coniunctione leges exigunt, coniugium quidem adest, quia vir et mulier liberorum quaerendorum causa iunguntur, sed nullum matrimonium legitimum, neque coniuges, civili nomine mariti et vxoris insigniunter, denique liberi ex hoc coitu prognati, iis accensentur, quorum pater ignoratur. 10) Legitimum quidem dici posset hoc ipsum, secundum naturae leges, matrimonium, nequiquam vero secundum ius civile, quod non per omnia iuri naturali seruit, sed interdum eidem aliquid addit, vel detrahit. 11) Non enim probanda est eorum sententia, qui, dum docent, negotium coniugale diuinum institutum esse, et certam a Deo ipso formam accepisse, Principes et legislatores humanos hanc ipsam formam neque mutare, neque eidem aliquid vel addere, vel detrudere posse, statuunt. 12) Nec concedi potest, Deum ipsum coniugio certam formam dedisse, nisi eam, quod ex viri mulierisque coniunctione soboles nasci possit, et extra hanc coniunctionem liberi non procreentur. Nec negari potest, a legibus ciuilibus huic ipsi coniunctioni, si certis observatis solemnibus fiat, plura iura singularia tributa esse, quam habet, si ius naturae tantum spectaueris, quorsum inprimis pertinet, vt liberi tantum ex solemnibus eiusmodi coniunctione nati, patri heredes fiant, indeque haec solemnitatium praemia auferri posse, si ea solemnibus non adhibeantur, quae leges exigunt. Tandem, si matrimonii externam formam mutari posse negaueris, omnis omnino tollenda esset, quae inter liberos legitimos et naturales extat, secundum ius civitatis nostrae,

9) MATH. WESENBECIVS in *Paratit. ad Pandect.* Lib. XXIII. Tit. II.

10) §. 12. *L. de Nuptiis.*

11) *L. 6. D. de Legibus.*

12) IO. GODOFR. BAVERVS in *Diss. de Conubitu matrimonii perfectione ante copulam sacerdotalem* §. 35. in *Opusculis Academicis*. T. I. p. 262.

nostrae, differentia, sponsalia clandestina iisdem gauderent praerogativis, quibus gaudent publica, et matrimonium conscientiae eandem vim haberet, quam habet matrimonium rite legitimeque contractum. Recte igitur, me indice, docent alii, ineundorum matrimoniorum formam a legislatore pro ratione status variam praescribi posse.¹⁾ Quae sententia, cum rei ipsi, et legibus, quibus utimur, et quae varias in contrahendis iustis nuptiis requirunt solemnitates, optime conveniat, efficit, ut iustum legitimumque matrimonium illud demum dicatur, quod secundum legum praecepta contractum est, et in quo nullae deficiunt solemnitates, quas leges exigunt, denique, ut liberi illegitimi siue naturales censeantur omnes, qui ex coitu nascuntur, quam leges matrimonium legitimum non dicunt.²⁾ Ita certe rationes suas subtraxere veteres. PAVLVS³⁾ enim, cum videret patris iussum in nuptiis filiae requiri, respondit: „eum, qui vivente patre et ignorante de coniunctione filiae susceptus est, licet post mortem aui natus sit, iustum filium ei, ex quo conceptus est, non videri,“ et CELSVS⁴⁾: „Cum legitimae nuptiae factae sint“ inquit, „patrem liberi sequuntur, vulgo quaesitus (matrem sequitur.“ Vulgo autem quaesitus is dicitur, qui extra matrimonium quaesitus est, et patrem demonstrare non potest,⁵⁾ quippe quem iustae nuptiae solum demonstrant.⁶⁾

Cum igitur sponsalia verum ac iustum matrimonium nondum sint, sed, siue ea ex iure Romano,⁷⁾ siue Canonico,⁸⁾ de-

1) IYST. HENNING. BOEHMERVS in *Iure Eccl. Protest.* Lib. IV. Tit. III. §. 2.

2) cf. V. C. CHR. HENR. GLÜCKIYM in *ausführlicher Erläuterung der Pandecten* L. I. Tit. V. p. 85.

3) in L. 11. D. de Statu homin.

4) in L. 19. D. eod.

5) L. 23. D. eod.

6) L. 5. D. de in ius vocando.

7) L. 1. D. de Sponsalibus.

8) C. 3. Causs. XXX. Qu. V.

fruveris; mentio et repromissio futurarum nuptiarum, i deoque a nuptiis re ipsa distent, ex iis, quae hactenus disputavimus, iam colligi potest; eum, qui non ex iustis nuptiis, quae adhuc expectantur, non ex iusta vxore, sed ex sponsa natus est, legitimum patris filium haud quaquam videri, cum concubitus nuptias non faciat, e) neque ex iuris civilis ratione, si sponsalibus licitis accedat, sponsalia ipsa in iustas nuptias commutet. Sponsalia enim apud Romanos is, qui officium in aliqua provincia administrabat, cum muliere inde oriunda, vel domicilium habente, contrahere licite poterat, nuptiae autem prohibebantur, f) indeque si post sponsalia desponsati concubuissent, nuptiae non erant, nec, qui ex hoc coitu nascebantur, legitimi patris filii habebantur. Testatur hoc rescriptum GORDIANI IMP. ad VALERIAM his verbis conceptum. „Etsi contra mandata principum contractum sit in provincia, consentiente muliere matrimonium: tamen post depositum officium, si in eadem voluntate perseveraverit, iustae nuptiae efficiuntur, et ideo postea liberos susceptos, natosque ex iusto matrimonio, legitimos esse, responsum viri prudentissimi Pauli declarat, g) quod, observante BRVNEMANNO, h) probat, liberos eo tempore natos, quo nondum iustae nuptiae adsunt, legitimos non esse, quia postea nati legitimi dicuntur. i) Haec enim ipsa verba, nisi contradicentibus omnibus Iure-Consultis negare velis, CONSTANTINVM M. primum fuisse, qui modum invenit, per quem filii illegitimi fierent legitimi, aliam interpretationem non admittunt, cum, nisi hoc dubium obstaret, dici omnino posset, ea ita intelligenda esse, filios ex minus

e) L. 30. D. de Nuptiis.

f) L. 38. D. de Ritu Nuptiar.

g) L. 6. C. de Nuptiis. et L. 65. §. 1. D. de Ritu Nupt.

h) 10. BRVNEMANNVS in Comment. ad L. 6. C. de Nuptiis.

i) cf. IVST. HENN. BOEMMERVM in Iure Eccl. Protest. Lib. IV. Tit. XVII.

nus iustis nuptiis procreatos, legitimos fieri, si remoto, quod nuptiis obstat, impedimento, ipsum matrimonium legitimum fiat. Imo nequidem secundum canones is, qui ex sponsalibus et clandestino matrimonio, cui solemnitas a lege praescripta deest, susceptus est, legitimi iura habuisse videtur. Hi enim ex clandestino matrimonio natos, tum demum legitimos esse censent, si matrimonium ab Ecclesia fuerit comprobatum, id est, in nuptias iustas transformatum. „Si qui autem, inquit ALEXANDER „PONTIFEX,^{k)} de clandestino matrimonio, postmodum ab Ecclesia „comprobato, generati fuerint, eos legitimos indices filios et haeredes,“ satisque per haec verba probat, eosdem naturales tantum esse, si illud ipsum, ex quo geniti sunt, matrimonium clandestinum, contra praecepta legum contractum, ab Ecclesia non comprobaretur.

Legitimum igitur matrimonium, ex quo tantum filii legitimi prodeunt, praeter consensum contrahentium, qui sponsalia efficit, et concubitum, aliud ex iure civili signum requirit, ex quo cognosci possit, mulierem ex pacto, quod sponsalibus inest, viro traditam, et matrimonium contractum, non vero vagae libidinis causa hanc ipsam coniunctionem factam esse. Indeque omnes fere gentes, in nuptiis solemnitates quasdam adhibuerunt, ex quibus pateret, legitimam coniunctionem initam, viroque ab ipsa republica potestatem datam esse, cum vxore sua, procreandorum liberorum legitimorum causa, coeundi. Per sponsalia enim, vt BAVERI^{l)} verbis utar, sponsus ius ad rem, per nuptias autem nouus maritus ius in re, et legitimum quasi vxoris dominium, vt eadem ad prolem procreandam vti possit, consequitur. Hinc Romani olim per con-

farrea-

k) C. 9. X. Qui filii sunt legitimi.

l) IO. GODOFR. BAVERVS in Diff. laud. §. 8.

farreationem, vel coemptionem, vel annum usum nuptias iustas fieri iusserunt,^{m)} et cum hae ipsae solemnitates in defuetudinem abiissent, post sponsalia sponsam in mariti domum deduxerunt,ⁿ⁾ denique, licet consensu, non concubitu, nuptias fieri censerent,^{o)} tamen nudum consensum, quippe qui sponsalibus iam inest, in nuptiis non sufficere, putauerunt, sed, obseruante Fabro,^{p)} iustum et legitimum consensum, id est talem, qui secundum legum formam declaratur, et ex quo alii etiam cognoscere possunt, matrimonium nuptiasque iniri, desiderauerunt. Certe CONSTANTINVS IMP.^{q)} clandestinas nuptias, quae, si easdem vxor, viuo adhuc viro absente, quem sospitem esse ignorauerat, iniisset, adulterii suspicionem mouerent, a nuptiis, *quae publice contestatione deposita fiunt*, destinxit, et THEODOSIVS IVN.^{r)} licet censeret, firmitati recte alias iniri matrimonii non nocere, si omitteretur donatio ante nuptias, vel dotis instrumentum, pompa etiam aliaque nuptiarum celebritas, nihiloscilicet tum demum matrimonio vim aliquam inesse statuit, et ex eo natis liberis iura legitimorum auferri prohibuit, *„si inter pares honestate personas, nulla lege impediente, fuerit consortium, quod ipsorum consensu atque amicorum fide firmatur.“* Ex quo, me iudice, satis manifeste patet, apud Romanos non quaeuis sponsalia, ad quae constituenda nudus consensus sufficiebat,^{s)} sed publice demum celebrata, quae, vt ait THEODOSIVS^{t)} *consensu contrahentium, et fide amicorum firmantur,*

m) CAROLVS GODOFR. DE WINCKLER, *Opuscul. min.* p. 381.

n) L. 5. D. de Ritu Nupt.

o) L. 15. D. de Condit. et Demonstr. L. 30. D. de Reg. Iur.

p) PETR. FABER in Comment. ad L. 30. D. de Reg. Iur.

q) in L. 7 C. de Repudiis.

r) L. 22. C. de Nuptiis et L. 3. Cod. Theod. si. Tit.

s) L. 4. D. de Sponsal.

t) in L. 22. C. de Nuptiis.

mantur, siue, vt verbis INTERPRETIS GOTHICI^{a)} vtar, in quibus conscientia amicorum intercedit,“ si nuptias lex nulla impediret, liberis ex desponsatis conceptis, iura legitimorum liberorum tribuisse, et semotis reliquis solemnibus, vini atque potestatem iustarum nuptiarum habuisse. Hinc DIOCLETIANVS et MAXIMINVS IMPP. iuris praecepta in contrahendo coniugio obseruare iubent,^{b)} et nuptiarum indicia desiderant,^{c)} IUSTINIANVS autem festiuitatis nuptiarum mentionem iniicit.^{d)}

Germani etiam eandem sententiam secuti sunt. Apud eos enim nuptias publice, cum quaedam solemnitate contractas, mulieresque, emtas quasi, viris traditas esse, TACITVS testis est, his verbis vsus: „Dotem non vxor marito, sed vxori marito „affert. Interfunt parentes et propinqui et munera probant, munera „non ad delicias muliebres quae sita, nec quibus noua nupta comatur, sed „boues et frenatum equum, et scutum cum framea, gladioque. In haec „munera vxor accipitur, atque inuicem ipsa armorum aliquid viro „affert.“^{e)} Insequentibus demum temporibus, cum coemptio in desuetudinem abiisset, vetustioribus temporibus ita vsitata, vt Germani nuptias contrahere, eine Frau kaufen, dicerent,^{f)} post publicam desponsationem, thalami solemnem consensionem, per quam mulier viro tradebatur, exigebant,^{g)} nec sponsam vxorem prius appellabant, donec a marito in thalamum tho-

b 2

rumque

a) INTERPRES GOTHICVS ad L. 3. C. Theod. de Nuptiis.

x) L. 12. C. de Nuptiis.

y) L. 13. C. eod.

z) L. 24. C. eod.

a) TACITVS de Morib. Germ. C. XVIII.

b) V. C. IO. FRID. FLITT de Germanorum erga foeminas obseruantia.

c) IO. RVDOLPH. ENGAVIVS in Elementis Iuris German. Lib. I. Tit. XIII.

§. 297.

rumque coniugalem recepta esset, imo ab hac consensione thalami coniugum iura pendere censebant.^{d)} Imo, licet apud eos etiam solennis benedictionis sacerdotalis ritus, sine quo LEO PHILOSOPHVS IMP.,^{e)} cuius exemplum deinde, IMP. ALEXANDER COMNENVS, teste HARMENOVLO^{f)} secutus est, matrimonium nullam vim habere, neque id ab initio ita dici, neque coniuges in vitae illius consuetudine matrimonii iure potiri, iussit, cum ipsa fere religione Christiana introductus esset,^{g)} ipsi tamen saepius matrimonio effectus civiles non prius concessere, donec sponsa in mariti thorum publice recepta esset.^{h)}

Quo certius autem est, Germanos, in re clientelari praefertim, prisca moris tenacissimos, iis demum matrimoniis iura legitima tribuisse, quae cum solemnitate quadam coniuncta, et more maiorum contracta erant, imo ob hanc ipsam causam successionem legitimam iis denegasse, qui ex impari matrimonio, quod ingenuus scilicet cum libertini generis muliere contraxisset,ⁱ⁾ nati erant, ut docent verba IVRIS PROVINCIALIS SAXON: „Das eheliche kind und vri, beheldet seines vaters schild, und nimet sin erbe, und der mutter, ob es ir ebenbürtig ist, oder baz geboren,“

d) IVS FROY. SAXON. Lib. I. Art. XLV. et Lib. III. Art. XLV. IVS PROV. ALEM. Cap. CCCXXVIII. §. 2. ex edit. SENCKENBERG.

e) Nouell. Leonis, Nou. LXXXIX.

f) HARMENOVLVVS in *Promptuar. Iuris*, in Scholiis ad Lib. IV. Tit. IV. §. 20.

g) IO. GOTTL. HEINECCIVS in *Elem. Iur. Germ. L. I. Tit. X. §. 211.*

h) cf. *CONSTIT. ELECTORAL. XIX. P. II. 10.* FLORENT. RIVINI *Diff. de Consensione thori, ad obtinendam successionem coniugum, Iure Sax. Elect. necessaria.* item III. MART. GOTTL. PAULI *Progr. de Consensione thalami, et quam late ea pateat.*

i) III. GEORG. LVD. BOEHMERVS in *Diff. de impari matrimonio, et iure liberorum ex eo natorum circa successionem feudalem §. 2.*

„boren,“^{k)} et veteris cuiusdam compilatoris iuris Germanici, a DREYERO^{l)} laudata, quae haec sunt „Wenn ein mann ein weib annimt zu mahlen, oder bey seinen kühen, oder zu sothanen diensten, als sie ihm zu statten kommen; und sie davon ein kind zeugen, und das kind schön, und das weib ihm behaget, dass er sie gerne zum weib nehme so mag weder sie, noch das kind den ehelichen stuhl besitzen, noch auch die kinder, die er ferner mit ihr erzielet“ eo minus dubitari potest, omnia haec matrimonia, quae, legum forma non obseruata, inita erant, iustarum nuptiarum effectibus destituta, et liberos ex illis procreatos illegitimos fuisse, denique ex hac ipsa causa illud tantum matrimonium, iustas nuptias dici posse, quod secundum consuetudines et leges cuiuscunque loci initum est.^{m)} Nam et NICOLAUS, Romanorum Pontifex,ⁿ⁾ cum apud eundem quaereretur, an Lotharii regis matrimonium cum Gualdrada contractum legitimum esset, diligenter inquirere iussit „an Lotharius praedictus Gualdradam, praemissis dotibus, coram testibus, secundum legem et ritum, quo nuptiae celebrari solent, per omnia acceperit, et publica manifestatione eadem Gualdrada in matrimonium ipsius admissa fuerit“ denique eandem legitimam vxorem fuisse statuit, „si nuptiae secundum morem celebratis, per benedictionem scilicet sacerdotis, Lothario coniuncta fuerit.“

Cum igitur ex iuris recentioris placitis benedictio sacerdotalis, in plerisque prouinciis ad formam matrimonii exigatur, ita, vt qui eandem in matrimonio contrahendo non adhibue-

k) IUS PROVINC. SAX. Lib. III. Art. LXII. item Lib. I. Art. V.

l) IO. CAROL. HENR. DREYERVS l. c. p. 266.

m) IGNAT. CHRISTOPH. LORBER A STOEREN in Instit. Iur. feud. Lib. I. Tit. XII. §. 66. nota 2.

n) C. 4. Causs. XXXI. Qu. II.

rint, non solum poenis adficiantur, sed legitimi etiam coniu-
ges non censeantur, ne non poenitet eorum sequi sententiam;
qui liberos ex sponsa natos, legitimorum iure non gaudere di-
cunt, eosque hanc ipsam ob causam a successione feudali re-
pellunt, nisi leges ipsae iis, qui ex eiusmodi coniunctione na-
scuntur, iura legitimorum disertis verbis concesserint, quod
in Saxonia nostra factum esse, inter omnes satis constat.^{o)}
Nec nos mouet, vt ab hac sententia recedamus, argumentum,
quo aduersarii vtuntur, nulla scilicet lege iuris Canonici, quo
in matrimonialibus causis potissimum vtimur, matrimonia sine
benedictione sacerdotali contracta, pro irritis et nullis haberi.
Nam sufficit legislatori, quod fieri non vult prohibuisse. Cae-
tera quasi expressa ex legis voluntate colligenda sunt, et ea,
quae lege fieri prohibentur, si fuerint facta, non solum inuti-
lia, sed pro infectis etiam habentur, licet legislator fieri pro-
hibuerit tantum, nec specialiter dixerit, inutile esse debere,
quod factum est.^{r)}

At si eis, quae ex sponsa nascuntur, ius legitimorum
natalium lege tributum sit, principali huic decisioni standum
erit, cum recte, monente BOEHMERO,^{q)} princeps externo-
rum solemnium arbiter sit, legeque noua lata, vetustiore
legem tollere possit, et tunc iisdem nequidem successio in
feudum paternum, quia legitimi patris filii sunt, denegari
poterit, dummodo in contrahendo eiusmodi matrimonio, ex
quo legitimi filii nascuntur, parentes formam, quam leges
exigunt, seruauerint.^{r)} Iura enim feudalia in filio legitimo
nihil

o) DECIS. ELECTOR. XLIX.

p) L. 5. C. de Legibus.

q) IVST. HENN. BOEHMERVS in *Iure Eccl. Protest.* Lib. IV. Tit. III. §. 50.

r) vide III. 10. ADAM, KINDII *Quaestiones forenses.* C. III.

nihil aliud requirant, quam vt lex ipsa eundem legitimum
censeat.

Sed ne plura de hoc ipso argumento dicamus, prohibet
instituti ratio. Indicendi enim sunt honores, quos ab ordine
nostro sibi expetit

Vir praestantissimus atque doctissimus

CAROLVS AVGVSTVS SCHLOCKWERDER

VITEBERGA - SAXO

IURIVM CANDIDATVS DIGNISSIMVS

Qui eum, quem tenuit hactenus, vitae cursum, his verbis
descripfit

*Ego, CAROLVS AVGVSTVS SCHLOCKWERDER, anno huius se-
culi MDCCLXXI. Vitebergae in lucem editus, sancte deuenerando pa-
tre, CAROLO AVGVSTO, Phil. et I. V. D. Fac. Iur. Asses. Ord. Iu-
dicij Ciuitatis Viteberg. et Aerarii eccles. Praesecto, atque matre, RA-
HEL MARGARETHA stirpis CLEMENTINAE, pie colenda, vtor.
Ab ineunte adolescentia publicis et maxima ex parte priuatis intersui
institutionibus anno MDCCLXXXVI. vero a Viro Magnifico MEER-
HEIMIO, fasces Academiae Vitebergensis tunc tenente, in album ci-
uium huius musarum sedis sum relatus. Ab eo inde tempore celeberrimorum
ac fama illustrium virorum, in aeternum maxima prosequendo-
rum pietate, scholis, quibus non solum animus ad humanitatem forma-
tur, sed quibus etiam iurium scientiam percipimus, intersui. Frequentauit
igitur scholas REINHARDTI, WIESANDII, PAVLI, KLÜGELII, HOMMELII,
WERNSDORFFII, HILLERI beati, SCHROECKHII, EBERTI, WILISCHII,
LANGGVTHII, KOHLSCHÜTTERI, et PATRIS MEI. Postea anno MDCCLXXXIX. sub praesi-
dio Ill. WIESANDII dissertationem, de poena furti varia publice de-
fendi.*

sendi. Examinibus vero, quae iis, sent subeunda, qui tam ad facultatem causas in foro agendi, quam ad Dignitatem Academicam aspirant, ex voto peractis, deinde exercitationibus, quas vocant, practicis dedi operam. Iam in eo sum occupatus, ut Licentiam summos in iure honores ambiendi mihi parem, ideoque dissertationem de vera publicorum sponsaliorum ex legibus praesertim Saxoniciis Electoralibus indole, publice defendam, id quod D. O. M. ex voto atque feliciter procedere iubeat!

Is in utroque examine, quod pro more subiit, ordini nostro doctrinam suam ita comprobavit, ut non solum Patri, Collegae coniunctissimo, talem filium gratularemur, sed eundem etiam Licentiati honoribus dignissimum, iudicaremus. Idem iam novum eruditionis suae specimen edere gessit. Quam ob rem proximo die Lunae, qui erit dies XVIII. Martii, Dissertationem inauguralem, de vera sponsaliorum publicorum ex legibus praesertim Saxoniciis Electoralibus indole, sine Praeside, quae est Serenissimi Principis Electoris Saxoniae gratia singularis, publice defendet. Hanc Panegyrim, ut RECTOR ACADEMIAE MAGNIFICVS, ILLUSTRISSIMI COMITES, DIVINARVM HVMANARVMQVE LITTERARVM DOCTORES, nec non GENEROSISSIMI NOBILISSIMIQUE ACADEMIAE CIVES, honorifica praesentia ornare atque illustrare velint, ordinis mei nomine humanissime rogo. P. P. Dom. Iudica A. O. R. MDCCXCIII.

ULB Halle

004 334 728

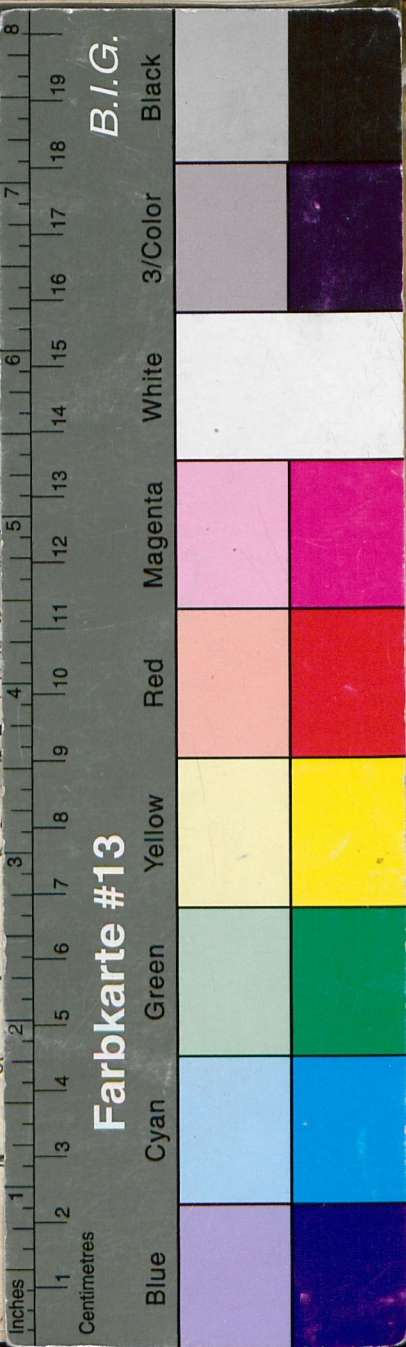
3

A
86

29
1793 12/6

ORDINIS IVRIDICI
IN
ACADEMIA WITTEBERGENSI
H. T.
DECANVS
GOTTLIEB WERNSDORFFIVS
PHILOS. AC IVRIVM DOCTOR, INSTIT. PROF. PVBL. ORD.
CVRIAE PROVINCIALIS SCABINATVS ET FACVLTATIS
IVRIDICAE ASSESSOR
LECTORI BENEVOLO
SALVTEM.

